



המפיקים התעקשו להעתיק בצורה עיוורת את המלאך הכחול הראשון. וזה רע. לא הבינו אפילו מתי ובאיזה תקופה מתר או הסרט המקורי. אמנם היצירה הוסרטה ב-1930, אבל היה ברור כי העלילה מתחר ללת ב-1920, בערך. זה היה כל-כך ברור שהדבר לא צויין אפילו בגוף הסרט. אז לא יכול היה מורה-גימנסיה להתחתן עם בדרנית. אבל המהדורה החדשה מתחללת ב-1930. אז כבר לא היה כל פגם בנשואין כאלה. מדוע לא? הסרט מראה שלולה היא נערה טובה, הגונה, נחמדה. מדוע לא תהיה אשה טובה למורה?

לכן לא משכנע כל הסרט. כשהשחקן יא ניגסגס התהלך, בסרט המקורי, בלילה הכלולות בחליפת שחורה ארוכה, חש הצופה שהי צניין מוכרח להסתוות בסראגדיה. אבל כשקורד יורגנס מסתובב בלילה-הכלולות בחי לוק אדום, הכל נראה בסדר גמור. ואחרי הכל הדביקו על נה האפיאנו, ההורס הכל.

גם איאפשר להגיע לדראמתיות אמיתית בסרט צבעוני. שחור ולבן — זה דראמטי. צבעים מתאימים לסרט עליו, לתצלומי גוף, למיוזיקל. עוד לא למדו להשתמש בו בצורת

עליהם את דעתה של אשה תרבותית מופ לאה זו, עד כי שאלות של רכילות נראות כמעט כחילול-קודש.

מה קרה לתרבות אירופה? מה קרה לאמי גות המאה ה-20 — הקולנוע? מה קרה, קודם כל, לעיר בה הפכה היא לאגדה — להוליבורד? מדוע הוליבורד שוקעת? יש שתי סיבות. האחת היא הטלביזיה. אפשר לשבת בבית ולחזות בסרטים גנה דרים ביותר של כל התקופות, וזאת האחי רוגים ביותר. מדוע לטרונ ללכת לקולנוע? היתה זו שגיאה גדולה מצד האולפנים הגדור לים שהם מכרו את סרטיהם הישנים.

שנית, האולפנים הגדולים התפרקו. פעם היה הכוכב שייך לאולפן. האולפן היה משלם לו משכורת קבועה, דואג לו מטפח אותו, מרוגם אותו. היא היה מעוניין שהכוכבת לא תתבזבז, לא תעסוק בתפי קידים גרועים. היו שומרים עליה כעל הש קעה יקרה.

עכשיו לוקחים כוכבת לסרט אחד — ולא חשוב לאיש מה תעשה למחרת היום. שחי קנית שזה עתה גמרה סרט טוב, הורסת את עצמה למחרת היום בסרט גרוע. עושים

את הילדים אין הבית כשהם מגיעים לגיל שש. בבית אין כיום אוירה חינוכית. האב והאם עובדים. הם מעוצבנים. הם מתקוטטים. לאיש אין מספיק כסף. ביוחד לא לעשירים. נדמה להם שהם מרוחחים הרבה, והם מבזי בנים כסף בהתאם לרוחחיהם המדומים, מבלי לקחת בחשבון כי אחרי ניכוי המסים נשאר בהרבה פחות. כל אחד חי מעל לאמצעיו. ילד לא צריך לדעת מכל זה. הוא זוקר לאחריה של בחסון, למצב-רוח ממוגז וק אחיד בבית. אין הוא יכול להבין את אביו, המחייך מראה מעשיו בערב אחד, נוזף בו למחרת היום על אותם מעשים עצמם. הוא לא מבין כי האב מרוגז בגלל עבודתו. לכן צויכים להוציא את הילד למוסד, שם מטפ לים בו אנשי-מקצוע, שאין להם מצב-ירות. טובה ביותר פנימיה בריטית. אילו היתה לה עתה בת צעירה, היתה שולחת אותה לשם.

פעם בשבוע, כשהילד חוזר הביתה ליום אחד, יכולים ההורים להתמסר לו, להימנע מקטטות וליצור אחירה ביתית אמיתית. כמו שהיתה אצלה בבית, הורות לאמה הנפלאה. שוב נגמרת סיגריה, שוב העלייה לרגל למאפרה הבלתי-יקימת.

האם היא מרגישה עצמה יותר אמרי קאית, או אירופית? אירופית, כמובן. וכי אפשר לחדול מלהיות אירופית?

★★★  
**מדאך שחור-לבן**

**אפשר היה לשאול הרבה שאלות — על אוסף הנעליים העצום שלה, על דעתה על כריגים בארדו, על יחסיה בשכבר הימים עם אריך מאריה (במערב אין כל חדש) רימאק, על פגישותיה השנתיות עם בעלה הנושן, על אמונתה בעצותיהם של אסטרונומים, על התנגדותה לחלב בקפה.**

(מארלנה מומחית בהתחמקות משאלות ש אינן מוצאות חן בעיניה, ניצלה את מסיבת העיתונאים שקיימה במלון זן כדי לחנך את העתונאים.)

**שאלה:** האם את מרוחחה באיוושהי ארץ אחרת יותר מאשר בישראל?  
**תשובה:** האם שואלים כאן שאלות מסוג זה? בארצות אירופיות אין נוהגים לשאול מה הכנסתו של אדם.

**שאלה:** הנכון כי הנאצים שנאו אותך מפני שדחת הצעות-אהבה עם גבלס?  
**תשובה:** (בקרירות): יחסי לנאצים ידוע. **שאלה:** האם תשיירי שירים גרמניים?  
**תשובה:** אם אתם רוצים בכך, אשיר שי רים גרמניים.

**שאלה:** האם תשיירי את לילי מארלן?  
**תשובה:** אם אתם אוהבים שיר זה ורר צים בו, אשיר אותו. **שאלה:** איך את מצליחה להיראות כה צעיר רה?

**תשובה:** (חיוך). אפשר היה לחזור עתה על שאלות מסוג זה. אך כל זה נראה כניבובו מחפיר של זמן. כל רגע נראה יקר. ישנם ענינים רציניים כה רבים, שמן הראוי היה לשאול

בהופעת-הבכורה לא נכלל שיר זה בתוכנית. כששאלה את הקהל איזה שיר הוא מבקש כהדרן, קראו רבים: "לילי מאר לון" בו במקום ביקשה מארלנה מכל הרו צים בשיר זה להרים את ידיהם. רק אחרי שנסתבר כי רוב גדול רוצה בו, שרה אותו — באנגליתו למחרת היום, כשהקהל שוב דרש את השיר, צעק איש אחד: "לאו" הח ליטה מארלנה: "אם אדם אחד אומר לא, אז לא."



החיה מיוחדת במינה: לראות סרט שלם על פניה של מארלנה דיטריך.

זה מתחולל בימים האחרונים של מלחמת העולם השנייה. גרמניה מתמוטטת. נאצים גייסו ברגע האחרון את הילדים, ילדים ממש, בני 14 ("לא ידעתי שהם עשו זאת, זה נורא!") מספסלי בית-הספר, כדי להילחם. רואים ילדים משחקים ליד גשר קטן. הם החביאו בנחל בקבוק של אלכוהול. הם מרטיבים את הרגליים. אחד חוזר הביתה. אמו מחליפה לו את הגרביים, שלא יצטנן. ואז הוא אומר: אמא, היום אני מתגייס! הוא מתרגש, בשבילו זאת עלילה, הרפתקה. אבל האם מודעוועת. כשבא שוטר להתלונן על תעלולי הילד, היא מתחננת בפניו שיאסור אותו, שיכלא אותו בבית-הסוהר.

אבל הילד מתגייס. הוא מצטרף לתבריו. הם יוצאים במדים הגדולים, עם הרובים ה גדולים. קצין אחד, איזה סרן, מרחם עליהם. הוא אומר להם להגן על גשר — אותו גשר קטן אשר לידו הם שיחקו. הוא חושב שזה מקום נידח, ששם לא יקרה דבר. יורד הלילה. האפלה גוברת. הקצין, המר חם על הילדים, יוצא להביא להם אוכל. בדרך הוא נהרג. הוא לא חוזר. הילדים נשארים לבדם, רועדים מקור ומפחד. הם נדחקים איש אל רעהו. הם מכהנים את הרר בים לתוך האפלה.

מגיעה שיירה צבאית גרמנית. קצינים גבורים בורחים. ההמולה עוברת. הילדים נשארים לבדם.

עולה השחר. הכל עוזב. הכל שקט. ואז שומעים טירטור של טאנק מתקרב. על הבד רואים רק קטע של כביש, מעבר לגשר, עד לסיבוב. במשך חמש דקות רצופות ר נוראות אין רואים דבר. רק שומעים את הסאנק מתקרב. זה דבר הגדול ביותר ש אפשר אייפעם להרגיש.

ואז, באיטיות נוראה, מופיע הסאנק מסי ביב לסיבוב. הוא מתקרב מבלי שרואים את תנועתו, עד שהוא ממלא את כל הבד. רק התוחת שלו מתנועע. הוא יורה. הוא הורג את הילדים. הילדים האחרונים שולפים רימוני-יד, אבל הם לא יודעים איך להשתמש בו. הם מושכים בצד הלא-נכון, ואז — ואז — (דמעות מופיעות בעיני מארלנה) — ואז הם נהרגים, כל הילדים האלה — — מארלנה דיטריך בוכה.

ואתו נישקה בזמן החזרות ובשעת ההצגה עצמה, בהצגה אותו כמנהל המוסיקאלי שלי, המנצח שלי, המלווה שלי, הידיד שלי והקומפוזיטור של כולנו, בכרך, אותו אני אוהבת כל-כך, שאיני יכולה לאהבו יותרו בכרך, אמריקאי צעיר, מלווה אותה תמיד. מארלנה עדיין נשואה, נפגשת עם בעלה אחת לשנה.

דראמיתית. אולי יצליח בזה איגמאר ברגמן, השבדי. הוא עושה נסיונות.

★★★  
**דמעות עי הגשר**

**ח יורד עדין לעבר בכרך, הקומפוזיטור המנצח-המלחה היפהפה, העובר לידה. מה יחסה אליו? מחר, בשעת ההצגה, תנשק אותו ותגיד: "לא הייתי יכולה לאהוב אותו יותר!" אך גם זה איננו חשוב בעצם. מארלנה דיטריך עומדת מעל לזה, והיא יכולה לעשות כאשר היא רוצה.**

אם לפסוח על איגמאר ברגמן, המיוחד במינו, שסרטיו הפאנטסטיים כמעט ואינם מגיעים לארץ — מה דעתה על הקולנוע העולמי? איפה מייצרים כיום את הסרטים הטובים ביותר, לדעתה? היסטוס קל. בצרפת. הירושימה, אהובתי?

כן, זה היה סרט גדול, מועזע. גם בגר מניה מייצרים סרטים טובים. זה עתה ראתה סרט גרמני חדש בשם הגשר, של במאי שחייצני. לאחר מכן פשוט היתה חייבת לר אות את האיש. חיפשה אותו בכל מקום, עד שמצאה אותו.

בארץ, אין מציגים סרטים גרמניים? אם כן, כדאי היה לנהוג, כפי שנהגים הרוסים: להביא את הסרטים הגרמניים לפחות כדי לה ציגם בפני אנשי-ציבור, עיתונאים ואנשי קולנוע מקצועיים.

ובכן, הגשר... בהבעה חולמנית מתחילה מארלנה לספר: בלי משים עוברים על פניה הרגשות של העלילה, כמו על מסך רגיש.

**עם המלווה**

סרטיענק כמו (תנועה של זילול) בן חור, אבל סרטים באמת טובים...

המהדורה החדשה של המלאך הכחול? גרועה מאד. מיי בריט אינה אשמה כל-כך. הסרט כולו גרוע. בכלל רע להעתיק יצירות אמנות ישנות. אם כבר, מוטב היה לעשות את הכל מחדש, להעתיק את העלילה לימינו. גם כיום קיימים הבדלים מעמדיים, שאי אפשר לפסוח מבלי להרוס קאריירה. אבל



חיך



דריכות